

Програма за развитие на селските райони "ПРСР" (2007-2013)

БИЗНЕС ИНФОРМАЦИОНЕН И
КОНСУЛТАНСКИ ЦЕНТЪР - САНДАНСКИ

Европейска комисия
Предприятия и промишленост

Програмата за развитие на селските райони (ПРСР) е наследник и продължение на програма САПАРД. По-голяма част от мерките, действали по САПАРД, ще продължават да се прилагат, но с частична промяна в условията. Програмата субсидира инвестиции в земеделието, преработвателната промишленост, горската индустрия като покупка на селскостопанска земеделска техника, съвременно производствено оборудване, технологични линии, машини, строеж на складови помещения, пречиствателни станции, създаване на животновъдни ферми, овощни градини, оранжерии, лозя и др. В селските общини ще се подкрепят проекти за подобряване на инфраструктурата, за ремонт на пътища, улични настилки, ВиК системи, за стартиране на малък бизнес, за селски туризъм и други алтернативни дейности. В програмата са обособени четири приоритетни оси, съответстващи на основните направления, които ще се подкрепят:

ОС 1: "ПОДОБРЯВАНЕ НА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТТА НА ЗЕМЕДЕЛСКИЯ И ГОРСКИ СЕКТОРИ"

Обхваща цялата територия на страната и включва мерки за земеделските производители (**Мярка 121**), предприятията от хранително-вкусовата и преработвателна промишленост, горския сектор (**Мярка 123**) и др.;

Мярка 111 „Професионално обучение и информационни дейности, включително разпространение на научни знания и иновативни практики за заетите в земеделието и горите“

По мярката ще се финансират образователни курсове, информационни дейности като семинари, демонстрационни проекти, информационни сесии, работни срещи и др. Темите трябва да касаят земеделието, хранително-вкусовата промишленост и горското стопанство, като могат да бъдат:

- Технически (нови технологии, въвеждане на иновационни практики и др.);
- Икономически (законодателство, счетоводство, управление, маркетинг и др.);
- Екологични и др;

Субсидията ще е до 100% от одобрените разходи за описаните дейности.

Мярка 112 „Създаване на стопанства на млади фермери“

Помощта по тази мярка ще се предоставя за създаване на стопанства на млади фермери (18-40г), които за първи път ще ръководят селскостопанско производство и имат адекватни професионални умения.

Финансовата помощ ще е до 25 000 евро, платими на два пъти.

1. Първо плащане в размер на левовата равностойност на 12 500 евро - след одобрение на заявлението за подпомагане.

2. Второто плащане след проверка на изпълнението на бизнес плана на младия фермер, за всяка цяла икономическа единица увеличение спрямо първоначалното състояние на земеделското стопанството се изплащат левовата равностойност на 2 500 евро

Мярка 143 „Консултантски услуги“

Мярката ще осигурява помощ за подготовка на бизнес планове и планове за развитие на земеделски стопанства, консултантска помощ по време на реализирането на проект, както и технологична консултантска помощ. Най-крайните бенефициенти по тази мярка са полу-пазарни стопанства в процес на реструктуриране, организации на производители, млади фермери, земеделски производители, заявили желание да участват в мярката „Агроекология“, на които консултантската помощ ще бъде осигурявана безплатно.

Мярка 121 „Модернизиране на земеделските стопанства“

Помощта по мярката се предоставя за инвестиции в материални или нематериални активи, които подобряват цялостната работа на земеделското стопанство като:

- Закупуване, строителство и обновяване на сгради и други недвижими активи, използвани за производствени нужди от земеделското стопанство, в т.ч. и за опазване на околната среда;

- Закупуване и инсталиране на нови машини, оборудване и съоръжения, необходими за подобряване на производство (за опазване на околната среда, за съхранение и подготовка на продукцията за продажба, за получаване на топлинна или електроенергия чрез преработване на биомаса и др.);

- Създаване и презасаждане на трайни насаждения;
 - Закупуване на софтуер;
 - Пред-проектни проучвания, хонорари за архитекти и консултанти;
-

Субсидиите по мярката ще са:

- До 50% от допустимите инвестиционни разходи в общия случай;
- От 55% до 75%, в зависимост от това дали проектът е в планински район, дали е от млад селскостопански производител или е свързан със защита на водите от замърсявания с нитрати;

Мярка 122 „Подобряване икономическата стойност на горите“

По мярката ще се подпомага изработване на лесоустройствени проекти за частни гори, осветления и прочистки в издънкови гори, кастрене в борови култури под 40 годишна възраст, отгледни сечи в млади иглолистни култури, закупуване на подходящо оборудване за дърводобив.

Вид на финансовата помощ:

- До 50% от допустимите инвестиционни разходи в общия случай. До 60% от одобрените разходи за проекти от необлагодетелствани райони или райони, включени в Натура 2000.
- До 100% от всички допустими разходи, но не повече от 50.000 EUR годишно за общини от селските райони на България;

Мярка 123 „Добавяне на стойност към земеделски и горски продукти“

По мярката ще се субсидират инвестиции в материални или нематериални активи, които подобряват цялостната работа на предприятията и се отнасят до мляко и млечни продукти; месо и месни продукти; плодове и зеленчуци, гъби; пчелен мед; зърнени, мелничарски и нишестени продукти; растителни и животински масла и мазнини; индустриални и медицински растения, маслодайна роза, билки и непреработен тютюн; готови храни за селскостопански животни (фуражи); гроздова мъст, вино и оцет.

Допустими за подпомагане са всички сектори, свързани с производство на енергия чрез преработка на растителни и животински продукти от първична и вторична биомаса (без рибни продукти). Ще се подпомагат секторите, свързани с преработка и/или маркетинг на горски продукти – без производство на мебели.

Вид на финансовата помощ:

- До 50% от реално одобрените инвестиционни разходи по проекти за микро, малки и средни предприятия;
- До 25% от реално одобрените инвестиционни разходи по проекти на предприятия, които не са микро, малки или средни, но са с по-малко от 750 работника или с оборот по-малък от 200 милиона евро.

Мярка 141 „Подпомагане на полупазарни стопанства“

Подкрепата ще е под формата на временна помощ за тези полу-пазарни стопанства, които имат икономически потенциал за развитие. Полупазарни земеделски стопани са собственици на малки стопанства или дългосрочни арендатори, произвеждащи главно за собствена консумация, като същевременно продават част от продукцията си.

Размерът на помощта за полупазарните стопанства е 1 500 евро на година за стопанство. Помощта се предвижда за 5 години.

Мярка 142 “Създаване на организации на производители“

Помощ ще бъде отпускана за създаването на организации на производители и покриване на техните административни разходи. Плащанията ще подпомогнат създаването и административната дейност на организациите на производители.

Финансовата помощ ще се предоставя в продължение на 5 години. Размерът на помощта се изчислява всяка година, въз основа на стойността на годишната пазарна продукция на организацията. Тя е равна за първата, втората, третата, четвъртата и петата години, съответно на 5 %, 5%, 4%, 3% и 2% за обем на продукцията до 1 млн. евро. За размер на реализираната продукция над 1 млн. евро, съответно 2,5%, 2,5%, 2,0%, 1,5% и 1,5%. Общият размер на помощта не бива да надвишава следните стойности 100 хил. евро за първата година, 100 хил. евро за втората година, 80 хил. евро за третата, 60 хил. евро за четвъртата и 50 хил. евро за петата година.

ОС 2: "ПОДОБРЯВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И СЕЛСКАТА ПРИРОДА (УПРАВЛЕНИЕ НА ЗЕМЯТА)"

Някои мерки по тази ос касаят определени райони на страната и са свързани с компенсаторни плащания. Тук е предвидено финансиране за биологичното земеделие, за залесяване и за различни екологични дейности;

Мярка 211 „Плащания за природни ограничения на фермери в планинските райони“

По мярката ще се изплащат компенсаторни плащания за фермери от планинските райони, регистрирани като земеделски стопани по реда на Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК). Планински райони са землища:

- Със средна надморска височина над 700 м.;
- Със среден наклон на терена над 20%;
- Със средна надморска височина между 500 и 700 м. в комбинация със среден наклон на терена над 15%.

Финансовата помощ ще е под формата на годишни компенсаторни допълнителни плащания за ха. При размер от 0,5 до 50 ха по 90 евро на ха, за частта от 50 до 100 ха по 40 евро.

Мярка 212 „Плащания на фермери в райони с ограничения, различни от планинските райони“

По мярката ще се изплащат компенсаторни плащания за фермери от необлагодетелствани райони, различни от планинските, които са ниско продуктивни. Това са землища с индикатор на средно претеглена категория на земеделската земя с 80% по-ниска от средната за страната (или категория от 6та до 10та.) и землища, външна граница на ЕС.

Финансовата помощ е под формата на годишни допълнителни плащания за ха. При размер от 0,5 до 100 ха по 50 евро на ха, за частта от 100 до 200 ха по 20 евро.

Мярка 214 „Агроекологични плащания“

Мярката реализира дейностите на Националната агроекологична програма (НАЕП) в следните пет направления (схеми):

- Земеделски земи с висока природна стойност (ВПС)
- Характеристики на ландшафта (включва и традиционно отглеждане на овощни култури);
- Традиционно животновъдство;
- Биологично земеделие;
- Опазване на почвите и водите;
- Агроекологично обучение;

Прилагането на отделните схеми ще се извършва поетапно.

Финансовата помощ е под формата на компенсаторни плащания, различни по петте направления, съответно на база ха биологично отглеждана култура, на глава добитък от традиционна порода и др.

Мярка 223 „Първоначално залесяване на неземеделски земи“

Мярката ще се прилага за временно неизползвани земеделски и неземеделски земи на цялата територия на страната. Дейностите, които ще се подпомагат ще са:

- Залесяване (създаване на план за управление и определяне на типа месторастене; почвоподготовка, сеене или засаждане, дейности за направляване на естественото редуване на видовете, ограждане на залесената територия и др.)
- Поддръжка (презасяване или презасаждане и отглеждане на младите горски култури до 5 години след залесяването)

Финансовата помощ ще зависи от разходите за създаване в зависимост от вида на културите, като са определени максимални размери.

Мярка 226 „Възстановяване на горския потенциал и въвеждане на превантивни дейности“

По мярката ще се изплаща финансова помощ за гори от цялата територия на страната за следните дейности:

- Възстановяване (почистване на площите, пострадали от горски пожари, ветровали или насекоми; презалесяване на пострадалите гори, чрез използване на местни дървесни видове; създаване и поддръжка на депа за съхранение на дървесината в случаите на природни бедствия);

- Превантивни дейности за борба с горските пожари (създаване на противопожарни полоси; създаване и поддръжка на противопожарна инфраструктура; строителство, подобряване и поддръжка на горски пътеки и площадки за хеликоптери; строителство, подобряване и поддръжка на водни пунктове за борба с пожарите; закупуване и строителство на наблюдателни пунктове, средства за наблюдение и комуникация; строеж на лесокултурни прегради);

Помощта ще е под формата на единични невъзстановими плащания.

ОС 3: "КАЧЕСТВОТО НА ЖИВОТ В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ И РАЗНООБРАЗЯВАНЕ НА СЕЛСКАТА ИКОНОМИКА"

Трета ос включва територии от селски общини с приоритет - инфраструктурни проекти, развитие на селски, културен и еко-туризъм, интернет и др. услуги, стартиране на малък семеен бизнес (**Мярка 311, 312**).

Мярка 311 „Разнообразяване към неземеделски дейности“

Мярката цели насърчаване на инвестиции за започване и разширяване на неземеделски дейности в селските райони (определени селски общини). Областите за разнообразяване, включват следните бизнес-сектори:

- Развитие на услуги в селския туризъм;
- Местно занаятчийство;
- Преработка, продажба и маркетинг на земеделски продукти, които не се подпомагат по мярката 123;
- Социални услуги за селското население;
- Създаване/обновяване или подобрене на работилници за поддръжка и ремонт на машини и съоръжения;

- Производство на енергия от възобновяеми източници (на био-горива от биомаса; на биогаз, когенератори на биогаз);

Субсидията ще е до 70% от допустимите разходи в зависимост от размера на кандидатстващото предприятие (микро, малко или средно).

Мярка 312 „Подкрепа за създаване и развитие на микро-предприятия“

Мярката предоставя помощ за първоначални инвестиции и консултантски услуги на микропредприятия в селските райони (определени селски общини). Субсидират се материални и нематериални инвестиции и консултантски услуги за маркетинг и мениджмънт на:

- Новорегистрирани микро-предприятия;
- Съществуващи микро-предприятия в селските райони;

Помощ се отпуска за сектори като:

- Преработвателната промишленост (дървопреработване, производство на мебели, леко машиностроене, преработка на биомаса, производство на енергия от възобновяеми източници и т.н.);

- Услуги като туризъм, отдих и спорт, обучение, социални грижи и здравеопазване и др. ;

Субсидията е до 70% от допустимите разходи.

Мярка 313 „Насърчаване на туристическите дейности“

Мярката подпомага в определни селски общини:

- Туристическа инфраструктура и атракции за посетителите (например посетителски центрове за представяне на местното природно и културно наследство; музеи, изложения на открито и закрито; съоръжения за рафтинг, лов, катерене и други спортове, заслони и съоръжения за безопасност и т.н.);

- Развитие и маркетинг на туристическите продукти (разработване и промоция на интегрирани туристически продукти, стратегии и информационни материали; изграждане на електронни системи за резервации и др.);

Финансовата помощ е до 100% от допустимите разходи за проекти на общини; до 70% от допустимите разходи за проекти на юридически лица с нестопанска цел

Мярка 321 „Основни услуги за икономиката и населението на селските райони“

Мярката предоставя помощ за инвестиции, насочени към подобряване на основните услуги за населението и икономиката на селските райони. Подпомагат се инвестиции в определени селски общини по следните направления:

- Културни дейности за населението на селските райони (културни центрове, театри, библиотеки);
- Услуги, свързани със свободното време, отдиха и спорта (спортни центрове, младежки центрове и др.);
- Образование и обучение (училища и центрове за обучение);
- Социални и здравни услуги (детски градини, ясли, домове за дневни центрове за възрастни хора), здравни услуги, специализирани транспортни услуги за инвалиди и др.;
- Услуги, свързани с използването на информационни и комуникационни технологии и центрове за бизнес, обучение и услуги;
- Изграждане, реконструкция и рехабилитация на общински пътищата и мостове;
- Изграждане и рехабилитация на водоснабдителни системи и съоръжения;
- Изграждане и рехабилитация на канализационни системи и съоръжения;
- Изграждане или рехабилитация на малка инфраструктура за управление на животинските отпадъци
- Инвестиции за подобряване на енергийната ефективност

Не се подпомагат инвестиции в следните направления:

- Изграждане на мрежи за широкополътен достъп до Интернет в слабо обслужваните райони;
- Инсталации за производство на топлинна или електрическа енергия за общините от възобновяеми източници;

Финансовата помощ е:

- в размер до 100% от одобрените разходи за проекти на общини.
- в размер на 70% от общите допустими разходи по проекта за читалища или юридически лица с нестопанска цел.

Мярка 322 „Качество на живот и разнообразяване на възможностите за заетост“

Мярката подпомага в определени селски общини следните дейности:

- Реконструкция и обновяване/ремонт на обществени сгради с религиозно значение;
- Изготвяне на селищни устройствени планове или планове за обновяване на населеното място.

Финансовата помощ е до 100% от общите допустими инвестиционни разходи, за проекти на общини;

Когато кандидатите за подпомагане са читалища, юридически лица с нестопанска цел, финансовата помощ е в размер на 70% от общите допустими разходи;

Когато кандидатите са граждански дружества на физически и/или юридически лица, създадени с цел извършване на строителни работи във връзка с обновяване на фасади на частни сгради, финансовата помощ е в размер на 50 на сто от общите допустими разходи.

ОС 4: "ЛИДЕР". (ВКЛЮЧВА ТЕРИТОРИИ ОТ СЕЛСКИ ОБЩИНИ)

По ос 4 ще се разработват проекти за регионално развитие на местните общности – местни инициативни групи.

Мярка „Прилагане на стратегии за местно развитие“

Подходът ЛИДЕР създава финансови възможности и дава власт на местните хора и общности да развиват своите селски райони.

Подходът ЛИДЕР се основава на партньорство между различните заинтересовани страни на териториално ниво. Основно звено са местни инициативни групи (МИГ), които се формират от представители на обществената и частния сектор. Те разработват местни стратегии за развитие на селските райони и кандидатстват за финансиране на тези стратегии по настоящата мярка на Програмата за развитие на селските райони (2007-2013). В разработваните стратегии местните инициативни групи могат да включват мерки, разписани по Ос 1, 2 и 3 на програмата. МИГ могат да прилагат и други дейности, извън описаните в трите оси, ако докажат, че те допринасят за постигането на целите на програмата и разработят одобрени процедури за допустимост и прилагане на дейностите.

Помощта ще е под формата на субсидия за прилагане на стратегии за местно развитие.

Мярка „Междутериториално и транснационално сътрудничество“

В обхвата на тази мярка могат да се финансират два вида сътрудничество:

- Междутериториално - този вид сътрудничество се реализира в България между два или повече селски района, обхванати от МИГ.
- Транснационално сътрудничество - този вид сътрудничество може да бъде между селски райони, обхванати от МИГ, в България и други страни-членки, както и между селски райони, обхванати от МИГ, в България и подобни структури в трети страни. В този случай допустими за подпомагане са само разходи, свързани със селски райони в рамките на България.

Мярката ще подпомага:

- Подготовка на съвместни проекти – предварителни проучвания и техническо планиране (например развитие на туризма, нови форми на енергия);
- Разработване на нови продукти или услуги като туристически услуги, основани на общо наследство; разработване на гама от традиционни занаятчийски продукти, вдъхновени от общи традиции;
- Създаване на възможности за съвместно производство на стоки или услуги;
- Съвместен маркетинг на местни продукти (местни марки, общи туристически пакети и т.нат.);
- Опазване на споделено природно и културно наследство;
- Изграждане на капацитет: споделяне на опит, добри практики и поуки в сферата на местното развитие чрез напр. общи публикации, мероприятия, побратимяване (обмен на ръководители на програми и служители), и съвместна или координирана работа за развитие;
- Други дейности с ползи за селския район, подпомагащи постигането на целите на стратегиите на МИГ.

Мярка "Административни разходи на МИГ, придобиване на умения и оживяване на територията,,

Подмярка 1: Текущи разходи, придобиване на умения и оживяване за местни инициативни групи (МИГ), прилагащи стратегии за местно развитие

Ще се подпомагат разходи за:

- Разходи за участие на МИГ в дейности на Националната селска мрежа и Европейската мрежа за развитие на селските райони;
- Разходи за други консумативи и поддръжка.

Подмярка 2: Придобиване на умения и оживяване на територии за потенциални местни инициативни групи

Мярката ще се прилага в селските райони на страната и ще подпомага:

- Проучвания на селските райони (териториални, социално-икономически анализи и др.) за целите на подготовката на стратегия за местно развитие;
- Обучение и създаване на възможности и умения на екипа, участващ в подготовката и прилагането на стратегията за местно развитие;
- Обучение на лидери и други обучения, необходими за подготовката и прилагането на стратегии за местно развитие;
- Информирание, промоционални дейности и семинари за популяризиране на стратегиите за местно развитие;
- Подготовка на молби за кандидатстване за избор на местни инициативни групи;

Този документ е изготвен с финансовата помощ на Европейския съюз.
Нито Европейската комисия, нито всяко друго лице, действащо от името на Европейската комисия, не е отговорно за употребата на информацията в настоящето издание.
Отговорност за изложените в него възгледи носи единствено Сдружение БИКЦ - Сандански.
Документът по никакъв начин не отразява официалната позиция на Европейската комисия.

Сдружение БИКЦ - Сандански
Европейски Информационен и Иновационен Център-Сандански към Enterprise Europe Network
2800 Сандански, ул. Скопие 5, п.к. 50
тел. 0746/30549, факс 0746/32403
e-mail: sandanski@barda.info
www.bicc-sandanski.org

ec.europa.eu/enterprise-europe-network

